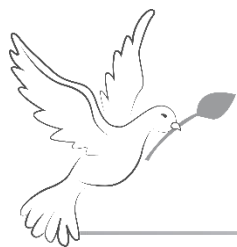

สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

Situations of Innovative Learning Method for Nursing Students in Nursing College
under the Praboromarajchanok Institute in the Northeast of Thailand

¹จรรยาศรี มีหนองหว้า, กชพงศ์ สารการ และไพวัลย์ โคตรตะ

¹Jaroonsree Meenongwah, Kotchapong Sarakarn and Paiwan Kotta

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Coessponding Author Email: jaroonsree.mg57@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยแบบผสมผสานครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของผู้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพผู้สอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ โดยนำเสนอวัตถุประสงค์ข้อแรก คือ ศึกษาสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่ายเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล 6 แห่ง 169 คน ใช้แบบสอบถามการรับรู้คุณลักษณะของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรรมทางสุขภาพ และแบบทดสอบความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรมของอาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเลือกแบบเจาะจงเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการแต่ละวิทยาลัย 6 คนและอาจารย์ 12 คน ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีการรับรู้คุณลักษณะการเป็นนวัตกรรมทางสุขภาพระดับมากที่สุด และมีความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรมระดับปานกลาง ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า จุดแข็ง คืออาจารย์เชื่อว่าการทำนวัตกรรมเป็นวงจรคุณภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและผู้เรียน และคำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพ จุดอ่อน คืออาจารย์ไม่มั่นใจที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่มั่นใจว่านวัตกรรมจะสร้างมูลค่าได้ และสร้างเครือข่ายทำงานน้อย โอกาส

---

* Received March 19, 2020; Revised May 30, 2020; Accepted June 9, 2020

คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อการบริหารจัดการ และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อุปสรรค คือการถูกจำกัดอัตราค่าจ้างอาจารย์ และข้อจำกัดระเบียบการเงินของราชการ ซึ่งมีแนวทางพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาโดยพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านการสอนการคิดเชิงนวัตกรรม และพัฒนาปัจจัยเสริม ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

คำสำคัญ: การคิดเชิงนวัตกรรม; การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรม; อาจารย์
พยาบาล

Abstract

This mixed methods research was to be a part of dissertation project titled Strategies of Instructors' Potential Development in Innovative Learning Method for Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing Sunpasithiprasong. The purposes of this study aimed to study the situations of innovative learning method for nursing students. A study was conducted at 6 nursing colleges, under the Praboromarajchanok Institute, located in the northeast of Thailand. One hundred sixty-nine nursing faculties who were recruited via simple random sampling completed a survey containing the characteristics of health innovator as perceived by instructors questionnaire and the instructors' knowledge of innovative thinking questionnaire. A purposive sampling was used to access 6 academic deputy directors and 12 nursing faculties to complete the open-ended questions related to strengths, weaknesses, opportunities and threats of innovative learning. Quantitative data was analyzed via descriptive statistics and qualitative data was analyzed by utilizing content analysis.

The results of research were showed that nursing instructors rated their perceived of health innovator characteristics at the highest level and knowledge of innovative thinking at medium level. The qualitative analysis indicated that the effective process of innovation, the importance of innovative learning and learners, and the beliefs about the standard and effectiveness of innovative learning were the strengths of innovative learning methods. On the other hand, the participants revealed that lack of self-confidence to create an innovation, uncertain business value of innovation, and inadequate collaboration were weaknesses on innovative teaching. Moreover, participants viewed that technological advancement, and learning exchange forum were opportunities impacted innovative learning skills for nursing students. On the other hand, threats involved innovative learning strategies were a limited number of faculty

and restrictions on government financial regulations. This study recommends that developing innovative teaching skills for instructors and promoting relevant factors consisting of organization management, curriculum management and learning support management would help to improve innovative learning.

Keywords: Innovative thinking; Innovative Learning Method; Nursing Faculty

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบัน ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่ยุคการเปลี่ยนแปลง ดังคำประกาศ “ประเทศไทย 4.0” หรือ “ไทยแลนด์ 4.0” ที่เป็น Value-based Economy นั้น ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ดังนั้นจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเครื่องมือพัฒนาคนคือการศึกษา ซึ่งระบบการศึกษาจึงต้องปรับตัวเข้าสู่ “ระบบการศึกษา 4.0” (Education 4.0) ซึ่งเป็นการศึกษาสู่อนาคต ที่เน้นการผลิตคนไปสร้างสรรค์นวัตกรรม (Pathrawart, 2012) ซึ่งให้เห็นทักษะสำคัญที่ผู้จ้างงานยุคเศรษฐกิจ 4.0 ต้องการ ที่ได้จากรายงานเวทีเศรษฐกิจโลก หรือ World Economic Forum มี 10 ทักษะ ที่ตลาดแรงงานโลกต้องการในปี ค.ศ. 2020 ได้แก่ 1) ทักษะการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน 2) การคิดวิเคราะห์ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) การจัดการบุคคล 5) การทำงานร่วมกัน 6) ความฉลาดทางอารมณ์ 7) รู้จักประเมินและการตัดสินใจ 8) มีใจรักบริการ 9) การเจรจาต่อรอง และ 10) ความยืดหยุ่นทางความคิด แม้ว่าวิชาชีพพยาบาลมีโอกาที่จะตกงานน้อย เพราะเป็นแรงงานที่มีระดับความต้องการสูงในตลาดแรงงานก็ตาม แต่เป็นวิชาชีพที่ต้องก้าวให้ทันความเป็น “ไทยแลนด์ 4.0” เช่นกัน ทั้งนี้ พยาบาลเองยังต้องการค้นหาแนวทางใหม่ๆ ที่ดีกว่าเดิมในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ เพื่อบรรลุผลลัพธ์คุณภาพภายใต้กรอบค่าใช้จ่ายในการจัดบริการสุขภาพเท่าที่จำเป็น

ยุทธศาสตร์การบริการพยาบาลระดับประเทศ พ.ศ.2560-2564 มีเป้าหมายสำคัญให้องค์กรพยาบาลและเครือข่ายพัฒนาการพยาบาล ดำเนินการภายใต้กลยุทธ์การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพในการจัดการระบบบริการพยาบาลที่เป็นเลิศในสถานบริการสุขภาพระดับทุติยภูมิ/ตติยภูมิ และศูนย์เชี่ยวชาญระดับสูง โดยมียุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาล เพื่อยกระดับคุณภาพให้สอดคล้องกับความท้าทายระบบบริการพยาบาลในยุคไทยแลนด์ 4.0 (Nursing Division, 2018) ทั้งนี้ การสร้างนวัตกรรมเพื่อการดูแลทั้งปฏิบัติทางคลินิกและในชุมชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นการเพิ่มผลผลิตหรือบริการทางสุขภาพ ทำให้เกิดรูปแบบการใช้งานที่ดีกว่าเดิมและความหลากหลายมากขึ้น เพิ่มขีดความสามารถและความได้เปรียบทางการแข่งขันระหว่างองค์กรทางสุขภาพ และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในระบบสุขภาพและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาระบบสุขภาพที่เข้มแข็งและมีความคุ้มค่าคุ้มทุน

จากการศึกษา Haruthai (2014) พบว่าไม่มีรายงานข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการพยาบาลที่ผลิตและ/หรือพัฒนาในระดับสถาบัน/โรงพยาบาลและชุมชน ที่มีการนำไปใช้แก้ไขและส่งเสริมสุขภาพของชุมชนและของประเทศ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางด้านการแพทย์เป็นไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่พยาบาลจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่กับการดูแลผู้ใช้บริการอย่างใกล้ชิด และใช้ความสามารถในการคิดเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ และปฏิบัติงานประจำ ทำให้ขาดการพัฒนาการคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยในความเป็นจริงแล้ววิชาชีพพยาบาลเน้นการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์มาก แต่พบว่าการคิดเชิงสร้างสรรค์ และคิดในเชิงการสร้างนวัตกรรมยังไม่มีที่ชัดเจน ซึ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการเตรียมบัณฑิตพยาบาลให้เป็นนักคิดเชิงนวัตกรรมทางสุขภาพ หรือนวัตกรรมทางสุขภาพ (Health innovator) ผ่านการเรียนการสอนหลากหลายวิธี ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร โดยสถาบันพระบรมราชชนก ดูแลวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 30 แห่ง กำหนดวิสัยทัศน์ว่า เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพชั้นนำของอาเซียน สร้างกำลังคนด้านสุขภาพเพื่อชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ข้อหนึ่ง คือ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพของชุมชนและสังคมอาเซียน (Praboromarajchanok Institute, 2019)

คุณลักษณะสำคัญของอาจารย์มีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งอาจารย์ต้องมีความคิดสร้างสรรค์โดยต้องเป็นนวัตกรรมก่อน การศึกษาของ Sutthawart & Chuntuk (2016) พบว่าอาจารย์ด้านการศึกษามีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรม ได้แก่ ชอบทำงานที่เสี่ยง มักจะทำสิ่งต่าง ๆ เป็นคนแรก มีความรู้เป็นนักประดิษฐ์หรือมีความรอบรู้เทคโนโลยี หลงใหลในการสร้างนวัตกรรม มีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่าย มีความสามารถในการเข้าใจและประยุกต์ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนระหว่างการพัฒนาวัตกรรม โดยมีคุณลักษณะของบุคคลด้านการทำนวัตกรรม 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการเป็นนวัตกรรม ด้านพฤติกรรมในการเป็นนวัตกรรม และด้านทัศนคติที่นำไปสู่การเป็นนวัตกรรม

การศึกษาของ Ayob, Hussain & Majid (2013) พบเพิ่มเติมว่า อาจารย์ต้องยอมรับคุณค่าทางสังคมที่หลากหลายและพัฒนาวัฒนธรรมของผู้เรียนไปด้วย มีการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจปัญหา ส่งเสริมผู้เรียนโดยการรับฟังมุมมองของผู้เรียน มีเทคนิคหรือวิธีการสอนแบบสร้างสรรค์ผสมผสานความรู้กับวิธีการสอน และใช้ศิลปะการสอนที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร

สำหรับการเรียนการสอนทางการพยาบาลเพื่อให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์นั้น มีองค์ประกอบ 4 ประการคือ มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีอิสระในการเรียนรู้ มีความมั่นใจในการเรียนรู้ และเรียนเป็นกลุ่มย่อย (Chan, 2013) ซึ่งสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีแผน แนวทาง หรือกลยุทธ์ที่ช่วยผลักดันให้อาจารย์มีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 ในแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี พ.ศ. 2563-2567 ของสถาบันพระบรมราชชนก คือ เร่งรัดการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการและนวัตกรรมที่มีคุณภาพในระดับชาติหรืออาเซียนมีตัวชี้วัด คือ จำนวนนวัตกรรมของอาจารย์ที่ได้รับรางวัลระดับชาติหรืออาเซียน (Praboromarajchanok Institute, 2019) ที่อาจารย์

เองต้องมีงานนวัตกรรม และควรเป็นนวัตกรรม รวมทั้งจัดวิธีการเรียนรู้ให้นักศึกษามีความคิดเชิงนวัตกรรม ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมในการทำงานเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสุขภาพที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลที่สนใจการพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษา โดยตอบคำถามการวิจัยข้อแรก คือการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ที่ใช้วิธีเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ระยะเวลาศึกษา พ.ศ. 2560-2561

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณ** กลุ่มตัวอย่าง 169 คน เลือกโดยสุ่มอย่างง่ายเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลที่สอนหรือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาวิจัยและนวัตกรรม หรืออาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำนวัตกรรมทางสุขภาพจากวิทยาลัยพยาบาล 6 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรวิทยารักษ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์

2. **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกแบบเจาะจง ที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ผู้ให้ข้อมูลมีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับรองผู้อำนวยการด้านวิชาการ หรือด้านยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาล 6 แห่ง ๆ ละ 1 คน จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล 6 แห่ง ๆ ละ 2 คน จำนวน 12 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่ทำงาน ภาควิชา/กลุ่มวิชาที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำนวัตกรรมพร้อมชื่อผลงาน ประวัติการได้รับรางวัลพร้อมชื่อผลงาน

2) แบบสอบถามการรับรู้คุณลักษณะของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรด้านสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 30 ข้อ เป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ

3) แบบทดสอบความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 10 ข้อ มี 4 ตัวเลือก แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ คือ น้อย (0-3 คะแนน) ปานกลาง (4-6 คะแนน) มาก (7 คะแนนขึ้นไป)

4) แนวคำถามเริ่มต้นสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม เพื่อ SWOT Analysis สำหรับอาจารย์ที่เป็นผู้สอนหรือเป็นที่ปรึกษาวิจัยหรือนวัตกรรมของนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษา และความเกี่ยวข้องกับการวางแผนการออกแบบการเรียนรู้ของวิทยาลัย โดยเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ตัวผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วน ดังนั้น ผู้วิจัยต้องมีความไวต่อทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) โดยผู้วิจัยได้เตรียมตัวในส่วนของการรู้และทักษะ ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์การเรียนรู้และการทำวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยเชิงคุณภาพมาก่อน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ใช้เทคนิคดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยค่า CVI ไม่น้อยกว่า 0.80 (Polit & Beck, 2008) แบบสอบถามชุดนี้ ค่า CVI = 0.96 ทดลองใช้จากกลุ่มอาจารย์พยาบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 และ 0.94 ส่วนแบบทดสอบความรู้ได้ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้ KR 20 ได้ 0.63 และ .61 ส่วนแนวคำถามสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม ได้ทดลองใช้กับผู้ที่มีคุณลักษณะตรงตามเกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลทดลองอ่านและสอบถามความเข้าใจคำถาม 3 คน มีการแก้ไขรับข้อคำถามเพื่อให้สามารถตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

5. จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ รหัสโครงการ EC. 13/2560 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2560 รับรองวันที่ 25 ธันวาคม 2560 ถึง 24 ธันวาคม 2561

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความอ่อนไหวและจริยธรรม จึงให้ความสำคัญต่อขั้นตอนและกระบวนการวิจัย โดยได้แจ้งและขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งได้มีการนัดหมายวันเวลาก่อนสัมภาษณ์ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นข้าราชการ อาจได้รับผลกระทบจากการให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงไม่เปิดเผยรายนามของผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสถานที่ปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม 169 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 94.08 อายุส่วนใหญ่ 41-50 ปี ร้อยละ 40.83 การศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาโท ร้อยละ 85.21 สาขาที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นพยาบาลศาสตร์ ร้อย

ละ 85.21 อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ร้อยละ 38.50 ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ร้อยละ 18.70 และภาควิชาการพยาบาลเด็ก ร้อยละ 14.30 ตามลำดับ อาจารย์ส่วนใหญ่สอนหรือเป็นที่ปรึกษาวิชาชีพทางการพยาบาลร้อยละ 33.70 รองลงมาคือ สอนหรือเป็นที่ปรึกษาวิชาการนวัตกรรมการพยาบาล ร้อยละ 21.30 ส่วนใหญ่เป็นการทำนวัตกรรมการเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน ร้อยละ 90.00 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยทำนวัตกรรมการทางสุขภาพ ร้อยละ 69.20 อาจารย์ที่ทำนวัตกรรมการเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำนวัตกรรมการมากที่สุด 2 และ 5 ปี ร้อยละ 21.43 มีการทำนวัตกรรมการและไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ 51.60 นวัตกรรมส่วนใหญ่ทำเพื่อใช้ในคลินิก ร้อยละ 50.00

อาจารย์มีการรับรู้คุณลักษณะของอาจารย์ด้านการทำนวัตกรรมการทางสุขภาพโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.65$) แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรับรู้คุณลักษณะของอาจารย์ด้านการทำนวัตกรรมการทางสุขภาพ

รายการ		$\bar{X}$	SD	ระดับการรับรู้
1	ด้านความสามารถของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรด้านสุขภาพ	4.17	0.66	มาก
2	ด้านพฤติกรรมของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรทางสุขภาพ	4.17	0.76	มาก
3	ด้านทัศนคติที่นำไปสู่การเป็นนวัตกรทางสุขภาพ	4.47	0.56	มากที่สุด
รวมทุกด้าน		4.27	0.66	มากที่สุด

1) ด้านความสามารถของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรทางสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD=0.66$) โดยค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คำนิยามถึงมาตรฐานและคุณภาพในการทำงาน ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี คิดวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ กระตือรือร้นในการหาเหตุผล และชอบการเรียนรู้และปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนเรื่องการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นำการคิดค้นใหม่ ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม

2) ด้านพฤติกรรมของอาจารย์ในการเป็นนวัตกรทางสุขภาพ อาจารย์มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD=0.76$) โดยค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานจากผู้อื่นอย่างเต็มใจ ความมุ่งมั่นและปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องอดทนไม่ย่อท้อ และปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ส่วนเรื่องการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นต้นแบบของนวัตกรทางสุขภาพ

3) ด้านทัศนคติที่นำไปสู่การเป็นนวัตกรทางสุขภาพ อาจารย์มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.56$) โดยค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความผิดพลาดจากการสร้างนวัตกรรมสามารถเกิดขึ้นได้และแก้ไขได้ มีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในคุณค่าของการเป็นอาจารย์ และ ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและผู้นักเรียน

ความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรมของอาจารย์ พบว่าค่าคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 2 ถึง 10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 6

ผลจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ SWOT องค์กรเกี่ยวกับการเรียนการสอนการคิดเชิงนวัตกรรม มีดังนี้

บริบทของการจัดการเรียนการสอนนวัตกรรม พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษานวัตกรรมมีวิธีการจัดการดูแลนักศึกษาที่ปรึกษาแตกต่างกัน ทั้งการบริหารจัดการเวลาและเป้าหมายการพบนักศึกษาแต่ละครั้ง ทำให้นวัตกรแตกต่างกันทั้งเรื่องคุณภาพและประโยชน์ของการใช้งาน มีการใช้เครือข่ายและไม่ใช้เครือข่ายนอกวิชาชีพ งานนวัตกรรมของนักศึกษาหลายชิ้นงานได้นำเข้าสู่กระบวนการวิจัย และบางงานได้นำไปเสนอในเวทีวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ และได้รับรางวัลหรือเกียรติบัตรจากเวทีต่างๆ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยหรือนวัตกร อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา หรืออาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการพัฒนานักศึกษาในการนำเสนอผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมเป็นผู้ดูแลให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์จากการนำเสนอ

ผลการวิเคราะห์ SWOT ช่วยให้เห็นแนวทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการกำหนดกลยุทธ์ พบว่า

จุดแข็ง ได้แก่ 1) อาจารย์มีศักยภาพในตนเอง เชื่อว่าการทำนวัตกรรมเป็นวงจรคุณภาพที่แก้ไขและปรับปรุงได้ และยอมรับการวิพากษ์ผลงานจากผู้อื่นได้ 2) อาจารย์มีความโดดเด่นด้านวิชาชีพและวิชาการมีการพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) มีความมุ่งมั่นตั้งใจและรักองค์กร อยากให้วิทยาลัยเป็นสถาบันชั้นนำระดับชาติหรือนานาชาติ

จุดอ่อน ได้แก่ 1) อาจารย์ไม่มั่นใจที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่มั่นใจว่านวัตกรรมจะสร้างมูลค่าได้ ไม่เคยได้รับการอบรมการทำนวัตกรรมมาก่อน 2) สร้างเครือข่ายการทำงานน้อย และขาดความมั่นใจในการเป็นต้นแบบของนวัตกรทางสุขภาพ และ 3) ไม่ได้มีกำหนดให้การทำนวัตกรรมตรวจสอบตรงอยู่ในวิชาใดอย่างชัดเจน

โอกาส ได้แก่ 1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้มีการบริหาร การเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนที่ทันสมัย 2) มีเวทีวิชาการนวัตกรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ เป็นโอกาสให้พัฒนาตนเอง 3) มีเครือข่ายและสัมพันธภาพที่ดีกับแหล่งฝึกปฏิบัติที่ให้ข้อเสนอความต้องการนวัตกรรมทางสุขภาพ และ 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข และแผนยุทธศาสตร์สถาบันพระบรมราชชนก กำหนดให้มีการสร้าง/พัฒนานวัตกรไปในทิศทางเดียวกัน

อุปสรรค ได้แก่ 1) ถูกจำกัดกรอบอัตรากำลังอาจารย์และสายสนับสนุน มีภาระงานมาก และ 2) ข้อยกจำกัดในระเบียบเบิกจ่ายเงินของราชการ ที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำนวัตกรรมได้จนสำเร็จ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มาจากสถานการณ์การเรียนการสอนปัจจุบันของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก บัณฑิต และเงื่อนไขต่างๆ เพื่อนำไปต่อยอดความรู้ ด้วยการขับเคลื่อนผ่านกลยุทธ์ใน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาอาจารย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การมีความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรม การรับรู้คุณลักษณะตนเองด้านการเป็นนวัตกรสุขภาพ พฤติกรรมการเป็นนวัตกรทางสุขภาพ และทัศนคติ และด้านการส่งเสริมปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนา เป็นการยกระดับความสำคัญของการพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นตอบโจทย์สุขภาพในยุค Thailand 4.0

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผล

1. การรับรู้คุณลักษณะของอาจารย์ด้านการทำนวัตกรรมทางสุขภาพโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเมื่ออาจารย์รู้ว่าคุณลักษณะสำคัญของการทำนวัตกรรมทางสุขภาพของอาจารย์นั้น จะส่งผลให้มีการพัฒนานักศึกษาให้คิดทำนวัตกรรมได้ สอดคล้องกับ Ayob, Hussain & Majid (2013) ที่พบว่าการศึกษาที่มีการคิดเชิงสร้างสรรค์ได้นั้น ต้องมาจากอาจารย์ที่สร้างสรรค์และวิธีการสอนที่สร้างสรรค์ด้วย กล่าวคือ อาจารย์เป็นผู้มีส่วนขับเคลื่อนสำคัญระดับบุคคลที่จะพัฒนานวัตกรรมในระบบการศึกษา เมื่อพิจารณาข้อรายการที่พบว่าอาจารย์เชื่อว่าการทำนวัตกรรมเป็นวงจรคุณภาพที่ไม่หยุดนิ่ง เมื่อทดลองใช้แล้วปัญหาหรืออุปสรรคย่อมสามารถที่จะแก้ไขได้ ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน โดยต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและผู้เรียน มีการทำงานที่คำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพแต่อาจารย์ไม่มั่นใจที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่มั่นใจว่านวัตกรรมจะสร้างมูลค่าเพิ่มได้ อีกทั้งยังสร้างเครือข่ายการทำงานน้อย สอดคล้องกับ Sutthawart & Pasunon (2015) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลนั้น อาจารย์ต้องสร้างเครือข่ายทางสังคม การเปิดกว้างทางความคิด และมีลักษณะการคิดริเริ่ม นักวิชาการทางการศึกษาก้าวไม่ถึงความเป็นนวัตกรอย่างแท้จริง นวัตกรรมที่มีอยู่ส่วนมากเกิดจากผู้ปฏิบัติราชการมาเป็นเวลานาน มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานทางวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนางานนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังชี้ให้เห็นว่าการคิดสร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมได้นั้น ไม่ได้เกิดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมเพียงอย่างเดียวแต่ต้องมีองค์ประกอบด้านอื่นๆ รวมถึงกระบวนการที่เสริมสร้างศักยภาพสู่การเป็นนวัตกร ส่วนความรู้ของอาจารย์เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรม อาจารย์มีความรู้เรื่องการคิดเชิงนวัตกรรมระดับปานกลาง อาจเนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องการคิดเชิงนวัตกรรม และการคิดเชิงนวัตกรรมยังเป็นนิยามที่ค่อนข้างจะใหม่ในวงการการศึกษาพยาบาล ซึ่งอาจขาดความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และกระบวนการที่ทำให้เกิดการคิดเชิงนวัตกรรม ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า การที่อาจารย์ทำแบบทดสอบไม่ได้นั้น ไม่ได้หมายความว่าอาจารย์ไม่สามารถทำนวัตกรรมได้ แต่หากอาจารย์ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักศึกษาที่ทำนวัตกรรม อาจารย์จะสามารถแสวงหาความรู้และหาวิธีการดูแลนักศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1964) เมื่อบุคคลมีทัศนคติที่ดีและรู้สึกรักอยากทำสิ่งใดจะทำให้เกิดความพยายามทำงานนั้นให้สำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาจำนวนมากที่พิสูจน์ได้ว่าความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติและทัศนคติ

2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม จากผลการวิจัยพบว่าจุดแข็ง ได้แก่ อาจารย์มีศักยภาพในตนเอง มีความโดดเด่นด้านวิชาชีพและวิชาการในการสร้างคุณภาพการสอนการสอนได้ดี และมีความมุ่งมั่นตั้งใจและรักองค์กรรวมทั้งปรารถนาจะให้องค์การสู่วิสัยทัศน์การเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลชั้นนำระดับชาติหรือนานาชาติ สอดคล้องกับ Chamchoy (2011) เสนอแนวทางการยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพ โดยการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะพัฒนาตนเอง ส่วนจุดอ่อน ได้แก่ อาจารย์ไม่มั่นใจที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่มั่นใจว่านวัตกรรมจะสร้างมูลค่าได้ สร้างเครือข่ายการทำงานน้อย ซึ่งพฤติกรรมการสร้างเครือข่ายเป็นปัจจัยทางด้านบุคคลที่มีการศึกษาพบว่าผู้ที่มีเครือข่ายทางสังคมมากน่าจะเป็นผู้ที่มุมมองหลากหลาย เพราะได้รู้จักพูดคุยกับบุคคลต่างๆ จำนวนมาก ย่อมเกิดประกายความคิดและขยายความรู้ได้เป็นอย่างดี แต่จากการศึกษาของ Boonyam et. al. (2011) ไม่พบอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคมว่ามีผลต่อการสร้างนวัตกรรมระดับบุคคล ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเครือข่ายทางสังคมมีหลายแง่มุม รวมทั้งควรพิจารณาความรอบรู้ ความชอบ หรือประเด็นที่สนใจร่วมกันหรือใกล้เคียงกันจึงจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมได้จากผลวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าอาจารย์ขาดความมั่นใจในการเป็นต้นแบบของนวัตกรรมทางสุขภาพ เนื่องจากการทำนวัตกรรมทางสุขภาพที่ผ่านมาของอาจารย์ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นทำนวัตกรรมได้ไม่นาน และยังมีอาจารย์ที่ขอจดอนุสิทธิบัตรของงานนวัตกรรมได้ นอกจากนี้ ในวิทยาลัยพยาบาลเองและโรงพยาบาลต่าง ๆ จะอนุญาตให้ทดสอบนวัตกรรมในรูปแบบของงานวิจัยนวัตกรรมที่จะต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เท่านั้น จึงจะสามารถทดลองใช้นวัตกรรมโดยเฉพาะในคลินิกได้ ทำให้ผลงานสำเร็จได้ยาก สะท้อนความต้องการการพัฒนาหลายทักษะรวมทั้งทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับอาจารย์ก่อน ดังที่ Prajan & Chaemchoy (2018) เสนอว่าต้องพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของอาจารย์ ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการสังเกต 3) ทักษะการตั้งคำถาม 4) ทักษะการทดลอง 5) ทักษะการสร้างเครือข่าย 6) ทักษะการเชื่อมโยง 7) ทักษะการวิพากษ์ 8) ทักษะการสังเคราะห์ 9) ทักษะการประยุกต์ และ 10) ทักษะการสร้างสรรค์ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้มีการกำหนดให้การทำนวัตกรรมสอดแทรกอยู่ในวิชาได้อย่างชัดเจน ทำให้อาจารย์ส่วนหนึ่งให้ความสนใจน้อยที่จะพานักศึกษาทำนวัตกรรมระหว่างฝึกปฏิบัติ ข้อมูลนี้เป็นประโยชน์ให้กับวิทยาลัยในเรื่องการกำหนดรายวิชาที่ชัดเจนในการทำนวัตกรรมเป็นชิ้นงาน และ

กำหนดเป้าหมายการทำงานวัดกรรมเป็นระดับความยากง่ายของวัดกรรม รวมถึงจำนวนชิ้นงาน และมุ่งสู่การขอจดอนุสิทธิบัตร

สำหรับผลวิเคราะห์ด้านโอกาส พบว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้มีการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ทันสมัย และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในวิทยาลัยและเวทีภายนอกวิทยาลัย จึงเป็นโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษามีการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายและสัมพันธภาพที่ดีกับแหล่งฝึกปฏิบัติที่ให้ข้อเสนอความต้องการวัดกรรมทางสุขภาพ อีกทั้งยังมีแผนพัฒนาระดับชาติประเด็นด้านต่างๆ ที่ถ่ายทอดมายังวิทยาลัยพยาบาลเพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์และแผนของวิทยาลัยพยาบาล ได้แก่ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข และแผนยุทธศาสตร์สถาบันพระบรมราชชนก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา เป็นต้น

ในส่วนของอุปสรรค คือ การถูกจำกัดกรอบอัตราค่าจ้างอาจารย์ และข้อจำกัดในระเบียบทางการเงินของราชการ ทำให้อาจารย์มีภาระงานมาก เนื่องจากการนิเทศการฝึกภาคปฏิบัติของอาจารย์พยาบาลเน้นให้นักศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อให้มีมาตรฐานทางการพยาบาลจึงใช้เวลามากกับการนิเทศ และยังมียังมีพันธกิจอื่นที่อาจารย์จะต้องทำนอกเหนือจากการผลิตบัณฑิต อาจทำให้การทุ่มเททำวัดกรรมน้อยลง และเห็นว่าควรลดข้อจำกัดระเบียบทางการเงินเพื่อจัดทำวัดกรรม ดูแลสวัสดิการ เพิ่มจำนวนอาจารย์เพื่อลดภาระงาน และมีการรับรางวัลจากองค์กร เพื่อช่วยให้อาจารย์เกิดขวัญและกำลังใจ และได้พัฒนาตนเองในการเป็นนวัตกรทางสุขภาพ ดังการศึกษาของ Sutthawart & Chuntuk (2016) เสนอว่านวัตกรต้องได้รับการพัฒนาที่มีการสนับสนุนด้วยระบบเสริมสร้าง (Reinforcement System) นำไปสู่การเป็นอาจารย์ที่เน้นการสอนการคิดเชิงนวัตกรรมที่ออกแบบการเรียนรู้ให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนและสร้างผลงานวัดกรรมทางสุขภาพที่มีคุณภาพ

สรุป

การวิจัยเรื่องสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษานั้น ช่วยสร้างความเข้าใจในบริบทการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลสามารถนำสารสนเทศนี้ ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ ทั้งโดยทางตรงที่อาจารย์ และทางอ้อมคือปัจจัยสนับสนุน ส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำวัดกรรมทางสุขภาพที่มีคุณภาพและเกิดมูลค่าเพิ่มผ่านศักยภาพของอาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิตจะได้ประโยชน์ คือ ได้พยาบาลวิชาชีพที่ทำวัดกรรมทางสุขภาพได้ งานวัดกรรมมีคุณภาพ และผู้ใช้ปลอดภัย เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยและผู้ใช้บริการสุขภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 เพื่อให้สถาบันพระบรมราชชนกนำไปใช้กำหนดนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาอาจารย์และถ่ายทอดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์เพื่อสอนการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของแต่ละวิทยาลัยพยาบาล

1.2 ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ ดังนี้ ระดับวิทยาลัยหรือคณะพยาบาลศาสตร์ นำไปวางแผนกลยุทธ์ แผนงานโครงการและกิจกรรมที่สนองต่อระดับนโยบายให้เหมาะสมกับศักยภาพของอาจารย์ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมทั้งของอาจารย์และนักศึกษา ส่วนระดับอาจารย์ควรตระหนักเสมอว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมเป็นภารกิจที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะศตวรรษที่ 21 ด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็นนวัตกรรมทางสุขภาพก่อน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากอาจารย์มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษา จึงควรทำการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพอาจารย์เพื่อการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล โดยเน้นการพัฒนาอาจารย์ และ ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสถาบันการศึกษาพยาบาลต่อไป

References

- Ayob, A., Hussain, A., & Majid, R.A. (2013). A Review of Research on Creative Teachers in Higher Education. *International Education Studies*, 6(6), 8-14.
- Bloom, B.S. (1964). *Taxonomy of education objective: The classification of educational goals: Handbook II: Affective domain*. New York: David Mckay.
- Boonyam, T, Chuawanlee, W, Supparerkchaisakul, N, & Anurit, P. (2011). The Multi-Level Causal Factors Influencing Individual and Group Innovative Behavior for Making Product Innovations in Thai Private Companies. *Journal of Behavioral Science*, 17(2), 69-84.
- Retrieved May 3, 2019, from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/353>
- Chamchoy, S. (2011). Concept of Innovation for School Management in the 21st Century. *Journal of Education Naresuan University*, 14(2), 117-128.
- Chan, Z.C.Y. (2013). A systematic review of creative thinking/creativity in nursing education. *Nurse Education Today*, 33(11), 1382-1387.

- Chirawatkul, S. (2003). *Qualitative study in nursing*. Khon kaen: Siripan offset.
- Haruthai, C. (2014). The Strategies' Development of National Nursing Service System from the Year 2013 to 2016. *Journal of Nursing and Health Care*. 32(2), 57-69.
- Nursing Division, Ministry of Public Health. (2018). *Strategies of Nursing Services: National level 2517 – 2021 according to 20 years of the national strategic plan*. Retrieved December 7, 2018 from http://www.nursing.go.th/Book_nurse/strategic_20/0001.pdf
- Pathrawart, K. (2012). *Proceeding of Seminar on Education Moving for Thailand Economy 4.0*. (2016). Retrieved March 3, 2017. from <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/1113>
- Polit, D.F., & Beck C.T. (2008). *Nursing research: Generating and assign evidence for nursing practice*. 8th ed. Philadelphia: Lippincott.
- Praboromarajchanok Institute. (2019). *Strategies of Praboromarajchanok Institute, Higher Education Institute under the Jurisdiction of MOPH 2020 – 2024: KPI Template Manual*. Bangkok: PBRI
- Prajan, O. & Chaemchoy, C. (2018). Administrative Model for Development Teacher's Innovative Thinking Skills in the Basic Educational School. *FEU Academic Review*, 12(1), 156-169.
- Sutthawart, W. & Chuntuk, T. (2016). Educational Innovator's Potential Development Method. *Veridian E-Journal Silapakorn University*, 9(1), 748-767.
- Sutthawart, W. & Pasunon, P. (2015). Factors Affecting Individual Innovative Behavior in The Office of Basic Education Commission. *Veridian E-Journal Silapakorn University*, 8(1), 530-545.